

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Landsbygdsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:1045 av Stina Larsson (C)
Lantbrukets kompetensförsörjning

Stina Larsson har frågat mig på vilket sätt jag och regeringen avser att hantera kompetensbristen inom lantbruket för att säkerställa att de åtgärder och myndighetsuppdrag som presenterats i Livsmedelsstrategin 2.0 blir verklighet.

Regeringen lyfter i Livsmedelsstrategin 2.0 fram företagens behov av att kunna rekrytera kompetent personal och att detta under en längre tid har varit en stor utmaning. I en undersökning från 2023 uppgav 75 procent av de tillfrågade företagen i livsmedelssektorn att de vill växa, men samtidigt ser nästan en tredjedel av företagen bristande tillgång till lämplig arbetskraft som ett stort tillväxthinder. Mot bakgrund av jordbrukets allt högre behov av teknisk kompetens och att företagen efterfrågar anställda med digital kompetens har regeringen gett Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) möjlighet att utfärda civilingenjörsexamen. Regeringen avser även att ge SLU i uppdrag att genomföra åtgärder för att stärka utbildningarnas attraktivitet och bredda rekryteringen för att säkra

kompetensförsörjningen inom den gröna sektorn, vilket också noteras av Stina Larsson.

Utöver dessa åtgärder vill jag också särskilt peka på det arbete som regeringen bedriver med koppling till yrkesutbildningar, vilket också beskrivs i Livsmedelsstrategin 2.0. Tillväxtverket har sedan 2020 i uppdrag att analysera och bidra till att kompetensförsörjningsinsatser kommer till stånd inom livsmedelskedjan för att uppnå en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelskedja. Betänkandena Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31) och Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16) har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Dessutom har utredningen om fler vägar till arbetslivet ett uppdrag som kopplar till att trygga kompetensförsörjningen (dir. 2022:74). Även om dessa utredningar inte har ett utpekat uppdrag avseende livsmedelssektorn finns det skäl att avvakta beredningen av förslagen. En pilotverksamhet med yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå enligt yrkeshögskolans modell pågår under perioden 2024–2026 och regeringen har i budgetpropositionen för 2025 tillfört 900 miljoner kronor till den regionala yrkesinriktade utbildningen på gymnasial nivå inom kommunal vuxenutbildning (regionalt yrkesvux). Detta motsvarar cirka 11 000 fler årsstudieplatser inom regionalt yrkesvux för 2025.

Avslutningsvis vill jag återkomma till att företagen betonar att den största utmaningen som behöver lösas för att förbättra kompetensförsörjningen är att livsmedelskedjan blir mer attraktiv att söka sig till. Attraktion och lönsamhet hänger ihop, då arbetstagare generellt söker sig till branscher och företag med god lönsamhet och ett bra löneläge. Med Livsmedelsstrategin 2.0 vill regeringen stärka livsmedelskedjans konkurrenskraft, förbättra lönsamheten och se till att produktionen av svensk mat växer.

Stockholm den 23 april 2025

Peter Kullgren